

Artskyddsutredning svart röstjärt

Lindesbergs industriområde, 2025

Beställare

Namn: Lindesbergs kommun
Organisationsnummer: 212000–2015
Kontakt: 0581-810 00, <https://www.lindesberg.se/>

Leverantör

Namn: Väg & Miljö i Karlstad AB
Organisationsnummer: 556601–9989
Kontakt: info@vagochmiljo.se, <https://vagochmiljo.se/>

Handling

Slutversion: 2025-12-01
Uppdragsansvarig: Ellen Payne
Medverkande: Per Karlsson Linderum (analys)
Kvalitetsansvarig: Elin Rostedt
Omslag: Svart rödstjärt, fotad av Elin Rostedt
Övriga foton: Per Karlsson Linderum
Illustrationer och kartor: Väg & Miljö AB
Internt projektnummer: 1949
Citeras: Karlsson Linderum, P., 2025. *Artskyddsutredning Svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025*. Väg & Miljö i Karlstad AB, Sköllersta.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 1 av 22

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	3
1 Bakgrund.....	4
2 Lagrum, skydd och prioriterade fågelarter.....	5
2.1 Artskyddsförordningen och skyddet av fåglar.....	5
2.2 Begrepp.....	5
2.3 Skadelindringshierarkin.....	6
2.4 Skyddsåtgärder.....	8
2.5 Prioriterade fågelarter.....	8
3 Metod.....	10
3.1 Urval av arter.....	10
3.2 Urval av data.....	10
3.3 Definitioner.....	10
3.4 Påverkans- och konsekvensbedömning.....	10
4 Svart rödstjärt - förekomst och påverkan.....	12
4.1 Svart rödstjärt <i>Phoenicurus ochruros</i>	12
5 Sammanfattning av påverkan.....	20
5.1 Aktuellt lagrum.....	20
5.2 Relevanta skyddsåtgärder.....	20
6 Slutgiltig bedömning och rekommendationer.....	21
7 Referenser.....	22

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 2 av 22

SAMMANFATTNING

Lindesberg kommun arbetar med en ny detaljplan i Lindesberg stad. Området är beläget på fastigheten LINDESBERG LINDESHYTTAN 5:6. Den består av byggnader, hårdytor, ruderatmark och uppläggningsplatser.

För att bidra med underlag till planen genomförde Väg & Miljö under försommaren 2025 en inventering av svart rödstjärt inom och intill fastigheten. Inventeringen tydde på att arten kan komma att påverkas av detaljplanens genomförande. Artens population minskar och den är nationellt rödlistad som nära hotad (NT). Denna artskyddsutredning har tagits fram med avseende på artens lokala förekomst.

Punkterna 1, 2 och 4 i 4 § artskyddsförordningen är relevanta för det aktuella projektet. Detta eftersom arten har revir delvis inom fastigheten kan exploateringsarbete innebära att häckning riskeras att störas, eller skador kan orsakas på individer, bon, ägg och ungar. Genom att förlägga arbete utanför artens huvudsakliga häckperiod kan förbuden i punkt 1 och 2 undvikas.

Förutsatt att lämpliga skyddsåtgärder genomförs, bedöms det att den kontinuerliga ekologiska funktionen hos livsmiljön för svart rödstjärt inte påverkas negativt. Därtill bedöms genomförandet av detaljplanen inte förvärra, eller försvåra återupprättandet av populationsnivån. Därav utlöses inte heller förbuden i punkt 4.

Väg & Miljö föreslår skyddsåtgärder för att främja den svarta rödstjärtens livsmiljöer och lokala förekomst. Dessa innefattar att ytor med ruderatmark bibehålls eller återskapas på fastigheten, eller som kompensatorisk åtgärd på angränsande lämpliga ytor.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 3 av 22

1 BAKGRUND

Enligt miljöbalkens allmänna hänsynsregler ska den som avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skaffa sig den kunskap som krävs för att bland annat skydda miljön mot skada eller olägenhet (Kap. 2 § 2). Verksamhetsutövaren ska också utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för miljön (Kap. 2 § 3). Enligt artskyddshandboken utgiven av Naturvårdsverket 2009 innebär detta att en verksamhetsutövare bland annat behöver ta reda på om det förekommer fridlysta arter i ett område och sedan undersöka om det i samband med en planerad åtgärd finns risk att planerad exploatering hamnar i konflikt med artens lagstadgade skydd. Detta skydd kan vara av varierande karaktär beroende på vilken paragraf av artskyddförordningen (ASF) arten omfattas av. Om det skulle visa sig att åtgärden trots genomförandet av skyddsåtgärder bryter mot de förbud som beskrivs för arten måste dispens från artskyddförordningen sökas för att kunna genomföra planerna.

Lindesbergs kommun arbetar med en ny detaljplan i Lindesbergs stad. Området är beläget på fastigheten LINDESBERG LINDESHYTTAN 5:6. För att bidra med underlag till planen genomförde Väg & Miljö under 2025 en inventering av svart rödstjärt inom och intill fastigheten. Inventeringen tydde på att arten kan komma att påverkas av planens genomförande. Populationen minskar och den är nationellt rödlistad som NT (nära hotad). Syftet med artskyddsutredningen är att utreda om exploateringen är av sådan grad att det finns risk att planen står i konflikt med förbuden i 4 § ASF.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 4 av 22

2.1 Artskyddsförordningen och skyddet av fåglar

Samtliga i Sverige vilt förekommande fåglar är fridlysta enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845). Förordning om ändring i artskyddsförordningen (Fm 2022:5) lyder som följande:

4 § Det är förbjudet att

1. avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar,
2. avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon,
3. samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma, och
4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid, om störningen saknar betydelse för att
 - a. bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller
 - b. återupprätta populationen till den nivån.

Förbudet gäller inte jakt efter fåglar. I fråga om sådan jakt finns bestämmelser med motsvarande innebörd i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905).

2.2 Begrepp

Avsiktlighet

Punkt 1, 2 och 4 av 4 § artskyddsförordningen definierar åverkan som sker med avsikt. Enligt förordningsmotivet till ändringen i artskyddsförordningen innebär detta att:

”Om syftet är ett annat än att förstöra, skada eller bortföra bör dock förbuden enligt artikel 5b i fågeldirektivet [motsvarar 4§ 2 och 4§ 4 artskyddsförordningen, anmärkning Väg & Miljö] gälla enbart i den utsträckning detta är nödvändigt för att i den mening som avses i artikel 2 i samma direktiv bibehålla eller återupprätta populationen av dessa arter på en nivå som svarar särskilt mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, med hänsyn till ekonomiska krav och rekreationsbehov.”

Enligt Skogsstyrelsen och Naturvårdsverkets *Gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket* framkommer att:

”om tillräckliga förebyggande åtgärder har genomförts så att påverkan på arten blir obetydlig, bör det anses att den typiskt sett förutsebara konsekvensen av handlandet inte längre är att en fridlyst individ fångas, dödas eller störs. Åtgärden är därmed inte längre att anse som avsiktlig i artskyddsförordningens mening.”

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 5 av 22

Väg & Miljö tolkar detta som att man kan anse att avsiktlighetsrekvisitet i punkterna 1, 2 och 4 i 4 § ASF även i kommunala planprocesser uppfylls om verksamhetsutövaren uppvisar en likgiltighet inför en känd negativ påverkan av arternas population på lokal, regional eller nationell nivå. Genom att följa skadelindringshierarkin är det möjligt att visa att syftet inte har varit att skada skyddade arter avsiktligt eller oavsiktligt.

Tillfredsställande nivå hos populationen

Förbuden i punkt 4, § 4 ASF utlöses endast om en exploatering leder till en så omfattande störning att en fågelarts population inte kan bibehållas på en tillfredsställande nivå eller om återupprättandet av sådan nivå försvåras. Enligt Skogsstyrelsen och Naturvårdsverkets *Gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket* menas med tillfredsställande nivå:

”En nivå som innebär att en fågelart långsiktigt kan finnas kvar inom sitt naturliga utbredningsområde.”

Enligt dessa gemensamma riktlinjer så framkommer också att punkterna 1 och 2, § 4 artskyddsförordningen inte heller ska vara ett individskydd utan om att populationen ska kunna bibehållas eller återupprättas till en tillfredsställande nivå:

”För att uppnå syftet i fågeldirektivet är det dock rimligt att anta att förbuden inte innebär ett individskydd när det är fråga om verksamheter som exempelvis skogsbruk, som har ett annat syfte än att avsiktligt fånga eller döda fåglar, eller förstöra eller skada deras bon.”

Definition av kontinuerlig ekologisk funktion, KEF

Bedömning av påverkan på livsmiljöer (punkt 4, § 4 ASF) utgår från möjligheter att bibehålla kontinuerlig ekologisk funktion (KEF). Definitionen av KEF i Naturvårdsverkets handbok för artskydd lyder:

”Den ekologiska funktion en livsmiljö normalt ständigt tillhandahåller åt en art, till exempel som skydd eller födosökningsplats”.

2.3 Skadelindringshierarkin

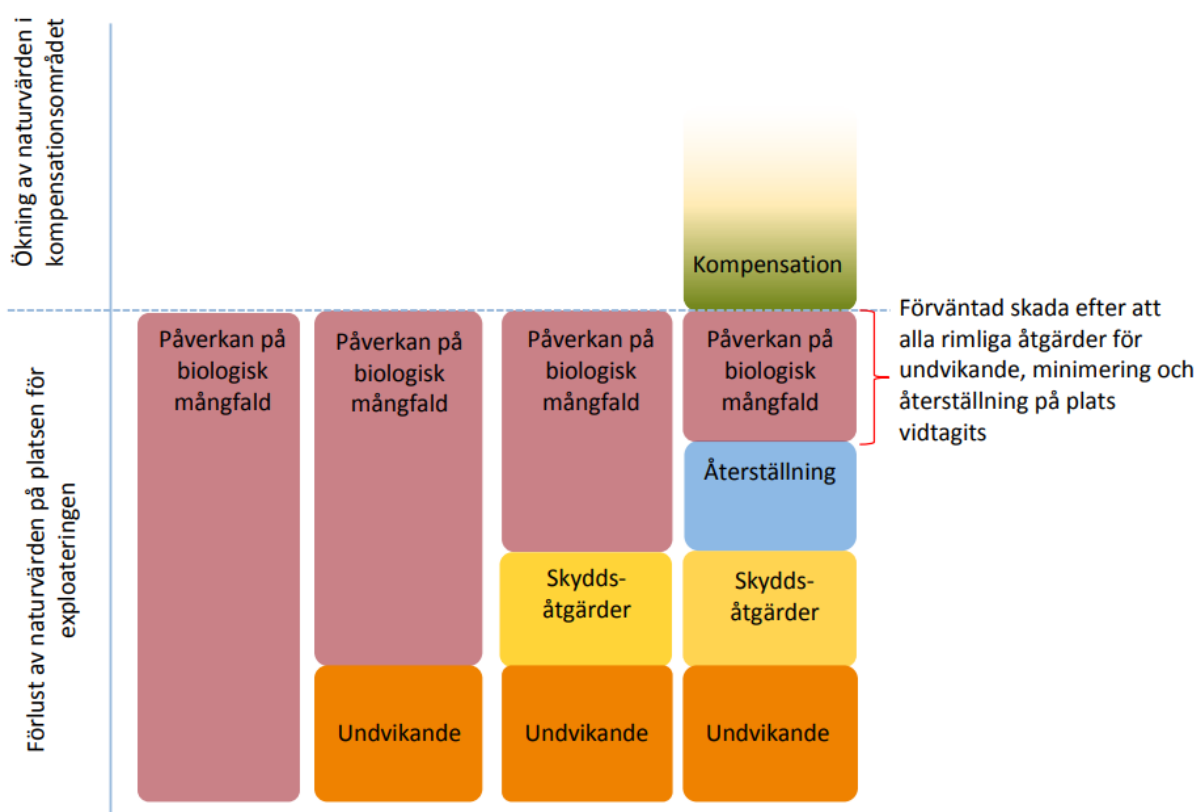
Den övergripande principen för naturhänsyn i planerings- och exploateringsprojekt är att skador på naturmiljön och på arter i första hand ska undvikas och minimeras. Denna princip är inbyggd i Miljöbalken (2 kap. 6 § - Lokaliseringsprincipen) och beskrivs i Naturvårdsverkets vägledning om ekologisk kompensation (2016). För att undvika skada på naturmiljö och arter har Naturvårdsverket tagit fram processen som benämns skadelindringshierarkin (Figur 1).

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 6 av 22

Skadelindringshierarkin består av tre viktiga steg:

1. **Undvikande av skada:** Planeringen ska fokusera på att undvika skador genom lämplig lokalisering.
2. **Minimering av oundviklig skada:** Efter att ha undvikit skador som kan undvikas, ska eventuell oundviklig skada minimeras genom olika skadebegränsande åtgärder.
3. **Återställning av skada:** Om skada inte kan undvikas eller minimeras, ska åtgärder vidtas för att återställa den drabbade miljön.

Ekologisk kompensation bör endast övervägas efter att rimlig hänsyn tagits för att undvika, minimera och återställa negativa effekter. Kompensationsåtgärder blir i praktiken tidigast aktuella i dispenskedet.

Figur 1. Skadelindringshierarkin innebär att alla rimliga åtgärder för att undvika och minimera påverkan från en exploatering ska vidtas innan behovet av kompensation fastställs. Figur hämtad från Naturvårdsverkets vägledning om ekologisk kompensation (2016).

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 7 av 22

2.4 Skyddsåtgärder

Att undvika skada görs ofta genom att inte exploatera områden som skulle leda till att förbuden i ASF utlöses. Detta är ett arbete som görs inom processen för utformandet av detaljplanen, inte minst under processen att ta fram en artskyddsutredning.

För att förbuden i § 4 ASF inte ska utlösas krävs ibland skyddsåtgärder. Dessa utgår från skadelindringshierarkins tre steg: undvika, minimera, återställa. Skyddsåtgärder kan krävas för att minimera skada till exempel för att undvika skador på fåglars bon, ägg och ungar, och därmed undvika att förbuden i punkt 1 och 2, 4 § ASF utlöses.

Skyddsåtgärder kan även behöva genomföras för att säkerställa att den kontinuerliga ekologiska funktionen (KEF) upprätthålls. Även andra skyddsåtgärder till exempel återställning av miljön efter skada kan behövas för att KEF ska kunna upprätthållas och att inte förbuden i punkt 4, § 4 utlöses.

2.5 Prioriterade fågelarter

Svart rödstjärt är en så kallad prioriterad fågelart. Prioriterade fågelarter är arter som ska prioriteras i artskyddsarbetet, vilket framgår av bland annat förordningsmotivet (Fm 2022:5) till ändringen i 4 § artskyddsförordningen. I Väg & Miljös definition av prioriterade fågelarter ingår bland annat rödlistade arter, hotade arter, arter upptagna i fågeldirektivets bilaga 1, och arter som genom bilaga 4 till Skogsvårdslagen bedöms som prioriterade. Även arter med konstaterad negativ populationstrend kan anses vara prioriterade arter.

Rödlistade arter

Rödlistade arter är arter som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Vilka arter som ska klassas som rödlistade utvärderas av Artdatabanken och listas i *Rödlistade Arter i Sverige 2020*. Det finns sex olika kategorier av rödlistning:

- RE Nationellt utdöd
- CR Akut hotad
- EN Starkt hotad
- VU Sårbar
- NT Nära hotad
- DD Kunskapsbrist

Hotade arter

Hotade arter är arter som rödlistats i någon av kategorierna akut hotad (CR), starkt hotad (EN) och sårbar (VU) enligt *Rödlistade Arter i Sverige 2020*.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 8 av 22

Fågeldirektivets bilaga 1

Fågeldirektivets bilaga 1 listar fågelarter som är av europeiskt intresse och kräver särskilt skydd, vilket i Sverige innebär att de ska ges ett strikt skydd. Av Sveriges ca 350 fågelarter är 67 listade i direktivets bilaga 1. Det innebär att särskilda skyddsområden (Special Protection Areas, SPA) där dessa fåglar häckar ska pekas ut och ingå i Natura 2000-nätverket. Även arter som regelbundet rastar i betydande antal ingår i denna bilaga.

Negativ populationstrend

Arter som uppvisat en påtagligt negativ populationsutveckling kan anses prioriterade enligt förordningsmotivet (Fm 2022:5) till ändringar i artskyddsförordningen. Bedömningen kan exempelvis göras utifrån Svensk fågeltaxering vid Lunds universitet eller SLU Artdatabanken, eller rödlistans bedömningar om arters populationsförändringar.

Prioriterade arter i skogsvårdslagstiftningen

Omfattar hänsyn till vissa fågelarter, vilka finns i 7 kap. 19 § i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen (SKSFS 2011:7). I denna anges det att skador till följd av skogsbruksåtgärder ska förhindras eller begränsas i livsmiljöer och på substrat där det förekommer prioriterade fågelarter. Dessa prioriterade fågelarter framgår av bilaga 4 till de allmänna råden, samt arter markerade med N och n i bilaga 1 till artskyddsförordningen (2007:845) eller som betecknas som akut hotade, starkt hotade, sårbara eller nära hotade.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 9 av 22

3.1 Urval av arter

I denna utredning kommer svart rödstjärt att bedömas, vilken har pekats ut under behovsanalys av beställaren Lindesbergs kommun. Denna art anses vara prioriterad, vilket innebär att hänsyn till bibehållandet eller återupprättandet av artens tillfredsställande populationsnivåer ska särskilt beaktas vid exploateringsarbeten. För Väg & Miljös definition av prioriterade fågelarter se avsnitt 2.5 Prioriterade fågelarter.

3.2 Urval av data

Under försommaren 2025 genomförde Väg och Miljö en inventering av svart rödstjärt i det västra industriområdet. Förutom fynduppgifterna från inventeringen har även data från Artportalen inom utredningsområdet nyttjats. Sökperioden har varit 2000-01-01 till 2025-10-15. Samtliga källor listas i referenslistan i slutet av rapporten.

3.3 Definitioner

Olika geografiska nivåer

För att möjliggöra bedömning av påverkan till följd av planerad exploatering är det nödvändigt att tydliggöra vilka geografiska avgränsningar som avses. Med lokal nivå avses i detta fall Lindesberg, med regional nivå Örebro län och med nationell nivå avses hela Sverige.

Avgränsning för vad som bedöms vara en lokal population är en grupp med individer av samma art som nyttjar ett geografiskt avgränsat område samtidigt och har möjlighet att reproducera sig med varandra. Den lokala populationens storlek och utbredning varierar mellan olika arter.

Information om svart rödstjärts status på de olika geografiska nivåerna beskrivs i avsnitt 4 Svart rödstjärt - förekomst och påverkan.

Kontinuerlig ekologisk funktion, KEF

Bedömning av påverkan på livsmiljöer (punkt 4, § 4 ASF) utgår från möjligheter att bibehålla kontinuerlig ekologisk funktion (KEF). Definitionen av KEF i Naturvårdsverkets handbok för artskydd lyder:

”Den ekologiska funktion en livsmiljö normalt ständigt tillhandahåller åt en art, till exempel som skydd eller födosökningsplats”.

3.4 Påverkans- och konsekvensbedömning

Bedömning av detaljplanens påverkan på arten utgår ifrån dess förekomst, ekologi och känslighet i kombination med omfattningen av den planerade exploateringen. Bedömning av exploaterings inverkan på aktuell art utgår från ianspråktagandet av mark i detaljplanen, samt påverkan till följd av ökad mänsklig aktivitet eller anläggningsarbeten.

Påverkansbedömningen utgår ifrån de förbud som beskrivs i 4 § ASF. Påverkan som utlöser punkterna 1 och 2 i 4 § är enklare att identifiera och faller under direkt påverkan.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 10 av 22

För förbudet mot störning i punkt 4, 4 § ASF görs två olika bedömningar. Dels bedöms det om en planerad exploatering medför en sådan störning att en arts population inte kan upprätthållas på en tillfredställande nivå, eller om återupprättande av sådan nivå försvåras. Först om exploateringen medför den graden av störning utlöses förbudet i punkt 4, 4 § ASF. Se vidare avsnitt 2.1 Artskyddsförordningen och skyddet av fåglar samt under bedömningen i avsnitt 4 Svart rödstjärt - förekomst och påverkan för mer information om bedömning av tillfredsställande nivå.

Dels görs en bedömning om den planerade exploateringen medför påverkan på artens livsmiljö i så hög grad att KEF inte kan upprätthållas. Först när KEF ej kan upprätthållas riskerar en försämring i livsmiljö utlösa förbudet i punkt 4, 4 § ASF.

Bedömningen av störning i punkt 4, § 4 ASF tar hänsyn till såväl direkta som indirekta effekter av exploatering. Exempel på direkt störning kan vara att livsmiljö för en art försvinner genom avverkning av skog. Indirekt störning kan vara att individer av en art som använder ett skogsområde blir så pass påverkade av till exempel ökad mänsklig aktivitet i närområdet att de slutar använda området. Därmed riskeras förlusten av hela reviret. Vid bedömningen tas det också hänsyn till att det kvarstår områden som inte berörs av planerad exploatering.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 11 av 22

4 SVART RÖDSTJÄRT - FÖREKOMST OCH PÅVERKAN

Detaljplanens genomförande bedöms kunna påverka förekomsten av svart rödstjärt. I denna del av artskyddsutredningen redovisas en fördjupad bedömning av artens förekomst och nyttjande av detaljplaneområdet och närmiljön, samt om detaljplanens genomförande står i konflikt med artskyddsförordningen eller inte.

4.1 Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Rödlistad som nära hotad (NT).

Ekologi och hotbild

I Sverige häckar svart rödstjärt främst i mänskligt skapade miljöer, gärna i industriområden, hamnar eller järnvägsområden. Den kan även häcka inne i stadsmiljöer, stenbrott eller större lantbruksanläggningar. Reviren bör innehålla både höga och stora byggnader och ett stort inslag av öppna ogräsbevuxna ruderatmarker. Arten har en förkärlek för sådana miljöer som dessutom innehåller upplag av virke, skrot och andra staplade material. Dessa upplag, liksom byggnader, används av hanarna som sångplats. Ibland placeras boet inne bland upplag av material. Ruderatmarkerna, då dessa ofta hyser rikligt med insekter, används särskilt frekvent under den period när ungarna matas.

Arten lever mestadels av insekter och spindeldjur, vilka fångas både på marken och på byggnaders tak och väggar. Boet placeras i hål eller undangömt skrymsle bland upplag, skrot eller inne i byggnader. Arten lägger en kull om 4–6 ägg som ruvas ungefär två veckor. Ungarna blir flygfärdiga efter ytterligare två veckor. Därefter matas ungarna ytterligare en period av föräldrarna, ofta i direkt eller nära anslutning till häckningsplatsen. Den flyttar vintertid till norra och mellersta Europa. Arten anländer till häckningsplatserna i april och flyttar söderut igen i augusti.

Svart rödstjärt är nationellt rödlistad som nära hotad (NT) i 2020 års rödlista. Arten har minskat lokalt till följd av minskande arealer gräsytor i häckmiljöerna. Hotbilden inkluderar modernisering av industriområden, där upplag och liknande städas upp. Förlust av livsmiljöer, till exempel genom asfaltering, färre upplag och ruderatmarker minskar födotillgången och lämpliga boplatser, vilket kan innebära att arten försvinner. Däremot kan byggarbetsplatser och infrastrukturprojekt leda till temporära livsmiljöer.

Förekomst

Den svarta rödstjärten är en ovanlig häckfågel i Sverige. Uppskattningsvis häckar 470 par i landet, varav 60 par i Svealand. Arten ökade i antal under slutet av 1900-talet, men ökningen verkar ha avstannat under senare år. Utifrån fyndbilden på Artportalen har en liten minskning av den svenska populationen skett under de senaste fem åren.

Arten är en mycket ovanlig häckfågel både i Örebro län och i landskapet Västmanland. I Örebro län uppskattas beståndet till 8–16 par medan beståndet i landskapet Västmanland uppskattas till 10 par. Det är i bägge fallen en ökning jämfört med femton år sedan. Då uppskattades antalet par i ovan nämnda områden till 1–3 par och 3 par.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 12 av 22

I Lindesbergs kommun har arten häckat av och till från åtminstone 1968. Det året hittades en död ungfågel i industriområdet vid Frövifors. I det området fanns sedan häckande fåglar 1969 och sedan under en lång period från andra halvan av 1970-talet till början av 1990-talet. I resten av kommunen var arten bara en tillfällig gäst med fynd på fyra lokaler innan år 2000. Antalet fynd har därefter ökat i kommunen och arten har tillfälligt noterats på ytterligare tiotalet platser.

Efter år 2000 har häckningar av svart rödstjärt konstaterats eller misstänkts på tre platser i Lindesbergs kommun. Ett eller flera par har häckat regelbundet under hela perioden vid den sedan tidigare kända häckningsplatsen vid Frövifors. Vid Stråssa gruva har revirhävdande fåglar funnits enstaka år under perioden.

Slutligen har svart rödstjärt häckat sedan 2002 i Lindesberg stad. Samtliga häckningar har ägt rum i det västra industriområdet, bortsett från ett häckande par vid Banvägen i centrala Lindesberg 2009–2010. I det västra industriområdet har 1–3 revirhävdande par funnits. Häckningar har konstaterats 2002, 2022 och 2025, men arten har sannolikt häckat de allra flesta år under perioden. Reviren har varit lokaliserade i ett stråk mellan Fotbollsgatan, Bronäsvägen, Tennisgatan och Curlinggatan och på Arvid Meritors stora industriområde öster därom. Ett foto på lämplig livsmiljö för svart rödstjärt på fastigheten visas i Figur 2 nedan. Livsmiljöer för arten i västra Lindesberg presenteras i Figur 3.

Under inventeringen 2025 noterades två revirhävdande hanar i södra delarna av det västra industriområdet. Ett par häckade precis i anslutning till den berörda fastigheten, och nyttjade området för födosök (Figur 4, Figur 5). Inventeringen presenteras i en separat rapport.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 13 av 22

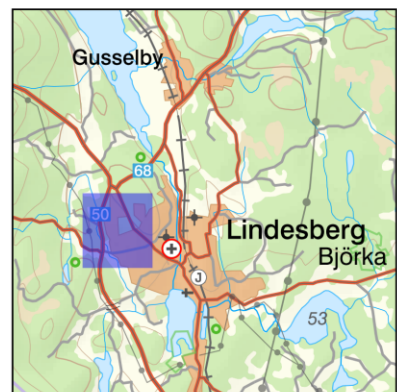
Figur 2. Ruderatmark, typisk födosökmiljö för svart röstjärt på fastigheten. I bakgrunden syns häckningsmiljö på fastighetens östra delar.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart röstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 14 av 22

Artskyddsutredning Svart röstjärt

- Lindsberg, utredningsområde
- Svart röstjärt, häkningsmiljöer

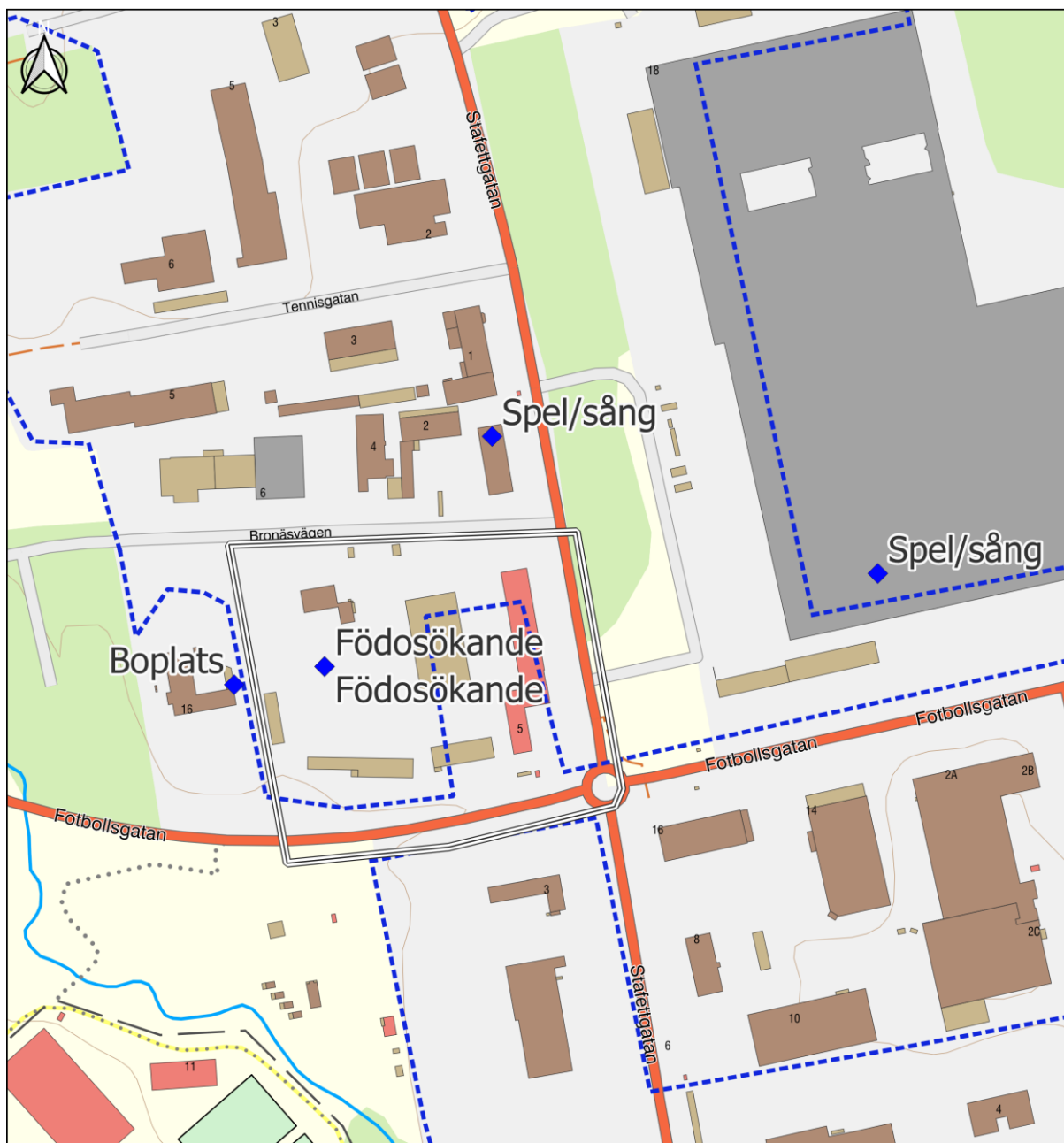
Figur 3. Livsmiljöer för svart röstjärt i västra delen av Lindsberg.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart röstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 15 av 22

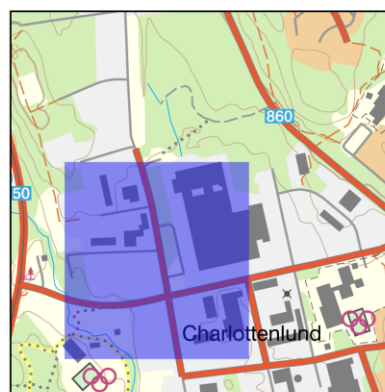
Figur 4. Östra delen av fastigheten sedd från norra sidan. Svart rödstjärt häckade i borte, högra delen av bilden, i byggnaderna.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 16 av 22

Artskyddsutredning Svart rödstjärt

- Lindsberg, utredningsområde
- Svart rödstjärt, fyndplatser 2025
- Svart rödstjärt, häckningsmiljöer

Figur 5. Livsmiljöer för, och fåltfynd av, svart rödstjärt kring utredningsområdet i Lindsberg 2025.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 17 av 22

Exploaterings inverkan på arten

- Reduktion av mängden lämplig livsmiljö med avseende på födosök och häckning.
- Risk för kortvarig störning samt utebliven häckning till följd av ökad mänsklig aktivitet och trafik under exploateringsarbete inom och intill häckmiljöer.
- Risk att aktiva bon eller ägg förstörs och att ungar dödas vid exploatering under häckningsperioden.

Enligt detaljplanens förslag på markanvändning kommer större delen av svart rödstjärts livsmiljöer att tas i anspråk. Området lämpar sig för både födosök och häckning. Det föreligger även en risk att aktiva bon förstörs i samband med exploatering. Minskad tillgång till häckningsmiljöer missgynnar arten och kan innebära ett försvårande i att återupprätta en tillfredsställande populationsnivå.

Exploateringen kommer medföra en kortsiktig störning under den perioden då exploaterings- och byggnadsarbete utförs. Detta innebär att arten under denna tid eventuellt håller sig borta från området och att häckning uteblir. Arten bör däremot inte påverkas av den långsiktiga störningen i form av ökad mänsklig närvaro och trafik. Svart rödstjärt förekommer i nuläget med flera par i industriområdet, där det regelbundet rör sig människor.

Förutsatt att lämpliga skyddsåtgärder genomförs kommer genomförandet av exploateringen inte orsaka ett försämrande av populationsnivåerna eller ett försvårande i att återupprätta populationen till en tillfredsställande nivå. Arten kommer ha då fortsatt tillgång på födosök- och häckmiljöer i närområdet, och dess förekomst i landskapet bedöms inte påverkas negativt.

Skyddsåtgärder

- Förlägg exploateringsarbete utanför den huvudsakliga häckperioden för arten (april – juli) för att undvika störning samt skador på ungar, bon och ägg.
- Ytor med ruderatmark bibehålls eller återskapas på fastigheten, eller som kompensatorisk åtgärd på angränsande lämpliga ytor (**Fel! Hittar inte referenskälla.**, Figur 6).

Väg & Miljös bedömning

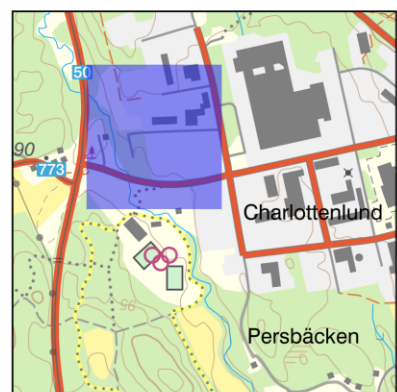
- Populationen av svart rödstjärt bedöms lokalt och regionalt, liksom nationellt inte ha en tillfredsställande nivå.
- Under förutsättning att ovanstående skyddsåtgärder genomförs bedöms påverkan av exploateringen inte försvåra återupprättandet av den lokala populationen till en tillfredsställande nivå. Därmed kommer påverkan inte heller förhindra återupprättandet av populationsnivåerna på regional och nationell nivå.
- Under förutsättning att ovanstående skyddsåtgärder genomförs bedöms förbudet i punkt 1 och 2, 4 § ASF kunna undvikas.
- Under förutsättning att ovanstående skyddsåtgärder genomförs bedöms KEF kunna upprätthållas i Lindesberg, varför förbudet i punkt 4, 4 § ASF inte utlöses.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 18 av 22

Artskyddsutredning Svart rödstjärt

- Lindsberg, utredningsområde
- Svart rödstjärt, häckningsmiljöer
- Lämpliga ytor för kompensationsåtgärder

Figur 6. Lämpliga ytor för kompensationsåtgärder

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 19 av 22

5.1 Aktuellt lagrum

Utifrån områdets karaktär, de planerade åtgärdernas omfattning och svart rödstjärts ekologi har förbuden i punkt 1, 2 och 4 av 4 § ASF bedömts vara relevanta i ärendet.

Svart rödstjärt uppvisar en negativ populationstrend och är nationellt rödlistad. Enligt artskyddsförordningens förordningsmotiv kan detta tala för att populationsnivån inte är på en tillfredsställande nivå.

I praktiken innebär den avsiktlighet som nämns i punkterna 1, 2 och 4, 4 § ASF att verksamhetsutövaren är medveten om att en exploaterings påverkan kan innebära att tillfredsställande populationsnivåer inte bibehålls eller återupprättande av sådan nivå försvåras, men ändå genomför åtgärden.

5.2 Relevanta skyddsåtgärder

För svart rödstjärt bedöms påverkan av exploateringen uppstå i den grad att skyddsåtgärder är aktuella för att undvika att förbuden i 4 § ASF. Arten bedöms kunna påverkas genom att bon förstörs, att ägg och ungar skadas och/eller direkt eller indirekt störning av arten eller i livsmiljön. Påverkan på arten från den tänkta exploateringen i detaljplanen bedöms kunna lindras genom skyddsåtgärderna listade nedan.

- Arbete som medför skador på fåglars bon, ägg eller ungar, eller som kan leda till att häckning störs eller avbryts, ska undvikas under den huvudsakliga häckperioden. För svart rödstjärt innebär detta perioden april – juli.
- Ytor med ohävdad eller lågintensivt hävdad, delvis gräsbevuxen ruderatmark bibehålls eller återskapas på fastigheten, eller som kompensatorisk åtgärd på angränsande lämpliga ytor. Dessa ytor kan med fördel även anläggas med block- och stenpartier, för att skapa en för arten lämplig födosökmiljö med inslag av utsikts- och sångplatser. Lämpliga ytor för kompensatoriska åtgärder i direkt anslutning till artens förekomst på kommunal mark visas i Figur 6.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart rödstjärt, Lindsbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 20 av 22

6 SLUTGILTIG BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

I sammanfattning görs följande bedömning för svart röstjärt i Lindesbergs industriområde:

- Den planerade exploateringen kommer medföra förlust av livsmiljöer för svart röstjärt, samt en tillfällig störning från exploaterings- och anläggningsarbete.
- För arten bedöms följande skyddsåtgärder nödvändiga för att inte förbuden i 4 § ASF ska utlösas:
 - Arbete som medför skador på fåglars bon, ägg eller ungar, eller som kan leda till att häckning störs eller avbryts, ska undvikas under den huvudsakliga häckperioden. För svart röstjärt innebär detta perioden april – juli.
 - Ytor med ohävdad eller lågintensivt hävdad, delvis gräsbevuxen ruderatmark bibehålls eller återskapas på fastigheten, eller som kompensatorisk åtgärd på angränsande lämpliga ytor.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart röstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 21 av 22

7 REFERENSER

ArtDatabanken, 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Artportalen, 2024. Sökning med polygon inom området. Sökperiod 2000-01-01 till 2025-10-01, <http://www.artportalen.se>.

Artskyddsförordningen, 2007:845.

Birdlife Sverige 2023. Sveriges fåglar 2023. Hur går det för Sveriges fåglar med särskilt fokus på läget i sjöar och vattendrag?

Naturvårdsverket 2009. Handbok 2009:2 - Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 – fridlysning och dispenser.

Ottosson, U., Wirdheim, A., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Liljebäck, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Ottvall, R., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M., 2025. Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. Andra upplagan. Avium förlag. BirdLife Sverige.

Regeringskansliet, 2022. Förordningsmotiv om ändring i artskyddsförordningen (2007:845),

Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. Svensk fågelatlas. VF, Suppl. nr. 31, Stockholm.

Väg & Miljö, 2025. Inventering av svart röstjärt, Lindesbergs kommun 2025.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
Artskyddsutredning svart röstjärt, Lindesbergs industriområde, 2025	2025-12-01	Sida 22 av 22